

A NATURAL RESOURCE INVENTORY OF SANGO RANCH,

SAVE VALLEY CONSERVANCY, ZIMBABWE

by

CHARLES JAMES HIN

Supervisor: Prof. Dr. J. du P. Bothma

Co-supervisor: Prof. Dr. N. van Rooyen

Centre for Wildlife Management

Faculty of Natural, Agricultural and Information Sciences

University of Pretoria

Pretoria

Magister Scientiae (Wildlife Management)

SUMMARY

The DCPOL method of data collection was used to determine the available Ecological data were collected from January 1998 to September 2000 on Sango Ranch, Save Valley Conservancy, southeastern Zimbabwe.

A background is given on the physiography, geology, climate, soils, vegetation, animals and history of the Save Valley Conservancy. The mission statement and objectives for the Save Valley Conservancy and Sango Ranch are described. Rainfall and temperature data were analysed and a climatogram for Sango Ranch is presented.

A superficial soil survey was conducted and the soils are classified into soil groups. The soils of Sango Ranch vary from deep fertile alkaline soils to shallow rocky acidic soils.

Recommendations are given for the ecological management of Sango Ranch. A stocking rate for the animals of Sango Ranch is suggested. Recommendations are given on weed management and the harvesting of selected plant species. The

The Braun-Blanquet method was used to identify, classify and describe the vegetation on Sango Ranch. Nine plant communities and 16 subcommunities are described. The belt transect method was used to describe the vegetation structure. The vegetation types of Sango Ranch vary from forest to open woodland. A DECORANA ordination was applied and environmental gradients were identified and discussed. Six management units were identified and described, using a TWINSPAN classification.

The step-point method was used to determine the herbaceous species composition. A DECORANA ordination was applied to the grass data from the Braun-Blanquet survey to determine a degradation gradient. A gradient ranging from severely overutilised to slightly utilised was identified. Twenty grass species were allocated to ecological categories according to their responses to grazing pressure. Veld condition for each management unit was determined using the Ecological Index Method. Veld condition varies from moderate to good.

Herbaceous biomass data were collected by means of the disc-pasture meter. Herbaceous biomass for the management units varies from 1 520 to 5 092 kg per ha. It is recommended that the disc-pasture meter be calibrated for the area to allow for more accurate estimates.

The BECVOL method and computer program were used to determine the available browse on Sango Ranch. Only 6.2 % of palatable browse is available to browsing animals. The GRAZE program (Bredenkamp pers. comm.)¹³ yielded an ecological capacity of 7 056 LSU during average rainfall periods and 3 727.2 LSU during below average rainfall periods. The browsing capacity was calculated at 651.4 LSU for average rainfall periods and 325.7 LSU during below average rainfall periods and at.

Phenological characteristics of 23 conspicuous plant species over a period of 12 months are described and discussed. The patterns observed are typical for southern Africa.

Recommendations are given for the ecological management of Sango Ranch. A stocking rate for the animals of Sango Ranch is suggested. Recommendations are given on veld management and the harvesting of selected plant species. The

adaptive management method is recommended for the ecological management of Sango Ranch. A monitoring program is suggested. It is recognised that the management guidelines presented are speculative due to the complex nature of natural systems and are only intended to be valid over a short period due to the dynamic properties of natural systems in southern Africa.

CHALICE JAMES HIN

Lekter Prof. Dr. J. du P. Bothma

Medel Lekter Prof. Dr. M. van Rooyen

Banfonds vir Natuurwetenskappe

Fakulteit Natuur-, Landbou- en Ingangswetenskappe

Universiteit van Pretoria

Studiegebied:

magister Wetenskap (Natuurwetenskappe)

Opnamejaar:

Vervulde kwalifikasie wat in vryloof gesien word na die September 2000 op Sango Ranch, geleë in die KwaZulu-Natal provinsie van suidelike Afrika.

Die kontakte, geologie, historiese, fynbosiese, plantegroei, dierlike en geselskaplike van die KwaZulu-Natalprovinsie is besprek en aleggoed. Die plekke in ooreenstemming van die KwaZulu Conservancy en Sango Ranch is besoek. Reënval en temperatuur rate is gemaalde om te blymekaar vir Sango Ranch te lyggestel. 'n quasi 20-jaar historie staan in geskryf.

Die 'n opportunitate groepsplante is die gronde in groot uitkleindes. Die gronde van Sango Ranch was in teenstelling met ander gebiede vryligbare gronde tot vryligbare overgrondse.

'N INVENTARIS VAN DIE NATUURLIKE HULPBRONNE VAN SANGO RANCH, SAVE VALLEY CONSERVANCY , ZIMBABWE

Om die natuurlike hulpbronne van Sango Ranch te inventariseer en daarvan gebruik te maak om die ekonomiese ontwikkeling van Sango Ranch te verskerf. Die doelwitte van die projek is om die natuurlike hulpbronnes te identifiseer en te klasifiseer. Die beskouwing van die projek is met die "WATERSTOF" klassifikasie-sisteme van Gosselijns.

CHARLES JAMES HIN

Die doelwitte van die projek is om die natuurlike hulpbronnes van Sango Ranch te identifiseer en daarvan gebruik te maak om die ekonomiese ontwikkeling van Sango Ranch te verskerf.

Leier: Prof. Dr . J. du P. Bothma

Die doelwitte van die projek is om die natuurlike hulpbronnes van Sango Ranch te identifiseer en daarvan gebruik te maak om die ekonomiese ontwikkeling van Sango Ranch te verskerf.

Mede-leier: Prof. Dr. N. van Rooyen

Die doelwitte van die projek is om die natuurlike hulpbronnes van Sango Ranch te identifiseer en daarvan gebruik te maak om die ekonomiese ontwikkeling van Sango Ranch te verskerf.

Die doelwitte van die projek is om die natuurlike hulpbronnes van Sango Ranch te identifiseer en daarvan gebruik te maak om die ekonomiese ontwikkeling van Sango Ranch te verskerf.

Sentrum vir Natuurlewebestuur

Fakulteit Natuur-, Landbou- en Inligtingwetenskappe

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Universiteit van Pretoria

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Magister Scientiae (Natuurlewebestuur)

Die BECVOL metode en reënval data word om die beskikbare grondoppervlakte te bepaal. Net 8,2 % van Sango Ranch se oppervlakte is beskikbaar vir landbou.

OPSUMMING

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die Sentrum vir Natuurlewebestuur is 'n fakulteitsdeel van die Universiteit van Pretoria.

Die fisiografie, geologie, klimaat, grondtipes, plantegroei, diere en geskiedenis van die Save Valley Conservancy is bespreek as agtergrond. Die missie en doelstellings van die Save Valley Conservancy en Sango Ranch is bespreek. Reënval en temperatuur data is geanaliseer en 'n klimatogram vir Sango Ranch is opgestel. 'n quasi 20-jaar reënval sirkus is geïdentifiseer.

Na 'n oppervlakkige grondopname is die gronde in groepe geklassifiseer. Die gronde van Sango Ranch wissel van taamlik diep alkaliese vrugbare gronde tot vlak rotsagtige suurgronde.

Die Braun-Blanquet metode is gebruik om die plantegroei van Sango Ranch te identifiseer, klassifiseer en te beskryf. Nege plantgemeenskappe en 16 subgemeenskappe is beskryf. Die strookperseelmetode is gebruik om die plantegroeistruktuur te beskryf. Die plantegroei van Sango Ranch wissel van digte bos tot oop woud. 'n DECORANA ordening is toegepas en omgewingsgradiente is geïdentifiseer en beskryf. Ses besturseenhede is met die TWINSPAN klassifikasie afgelei en beskryf.

Die stappuntmetode is toegepas om die grasspesiesamestelling van Sango Ranch te verkry. Na 'n DECORANA ordening op die kruiddata uit die Braun-Blanquet opname, is 'n degradasie-gradient geïdentifiseer. Die gradient wissel vanaf erg oorbenut tot bykans onbenut. Twintig grasspesies is volgens hulle reaksie op weidingsdruk in ekologiese kategorieë geplaas. Die veldtoestand vir elke besturseenheid is bepaal met die Ekologiese Indeks metode. Veldtoestand wissel van middelmatig tot goed.

Die biomassaa van die kruidlaag is met behulp van die weiveldskyfmeter bepaal. Die biomassaa van die kruidlaag van die besturseenhede wissel van 1 520 tot 5 092 kg per ha. Dit word aanbeveel dat die weiveldskyfmeter vir die gebied gekalibreer word. Dit sal toelaat dat meer akkurate opnames moontlik is.

Die BECVOL metode en rekenaarprogram is gebruik om die beskikbare blaarmateriaal te bepaal. Net 6.2 % van smaaklike blaarmateriaal is beskikbaar vir blaarvreters. Ekologiese kapasiteit is bepaal as die som van weikapasiteit en blaarvreetkapasiteit. Die GRAZE program (Bredenkamp pers. komm.)¹³ lever 'n ekologiese kapasiteit van 7 056 GVE tydens gemiddelde reënvalperiodes en 3 737.2 GVE tydens ondergemiddelde reënvalperiodes. Blaarvreetkapasiteit word op 651.4 GVE tydens gemiddelde reënval periodes beraam en word op 325.7 GVE tydens ondergemiddelde reënval periodes beraam.

Die fenologiese eienskappe van 23 kenmerkende plantspesies is oor 'n tydperk van 12 maande weergegee en beskryf. Die patronen is tipies vir suider Afrika.

Aanbevelings met betrekking tot die ekologiese bestuur van Sango Ranch is gebaseer op die data verkry tydens die studie en vanaf gepubliseerde literatuur. Aanbevelings vir veldbestuur en die oes van uitgesoekte plantspesies is voorgestel.

'n Wildlading is ook vir Sango Ranch voorgestel. Die aanpassingbestuurmetode en 'n moniteringsprogram word voorgestel. Dit word beklemtoon dat die bestuursriglyne wat hier voorgestel word, danksy die dinamiese eienskappe van die natuurlike sisteme van suider-Afrika, spekulatief is en slegs beskou moet word as korttermyn voorstelle.

The following people are graciously thanked for their help, contributions and support:

Mr and Mrs D. Steyn for their hospitality, assistance and friendship. Mr H. van Rensburg and Mr W. Pather, the owners of Sango Ranch, for their financial support of the study. Mrs V. Pourie for her help with contacting the ranch and for managing my finances. The game scouts of Sango Ranch for their assistance with the field work. Mr K.B. Druce and of the National Herbarium in Harare for the plant identifications. Mr B. van Heeswijk for digitising the maps onto GIS. Prof. J. du P. Bothma, Dr N. van Staden and Dr S.C.J. Jojibert for visiting the study area, the valuable advice, for reviewing the manuscript and the comprehensive criticism of the manuscript. Dr S.C.J. Jojibert is thanked for the help in the study area and for providing the aerial game count figures. Mrs M. Deutscherleiter, Mrs L. Strydom and Miss F. du Plessis for their assistance with the data analysis. Mr B. Orban for assistance with the maps and review. The University of Pretoria and the K.L. Wopfinger Memorial Fund for financial support.